

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра теоретичної та практичної фонетики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА
ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 – гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація : 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична фонетика основної іноземної мови». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.

Розробники: Кравченко Н.О., доктор філол. наук, професор кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови; Григорян Н.Р., к.філол.н., доцент кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та практичної фонетики англійської мови

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Наталя БІГУНОВА)

Погоджено із гарантом ОПП

«Германські мови і літератури (переклад включно),

перша – англійська» _____

Наталя БІГУНОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Голова НМК _____

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 1/1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно): перша -англійська Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	
		<i>Семестр</i>	
		5-й	6-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		Іспит	Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у теоретичному тлумаченні фактів фонетичної структури англійської мови.

Основними завданнями курсу є:

- осмислення фонетичної будови сучасної англійської мови в світлі ідей школи Л.В. Щерби;
- викладення твердо встановлених фактів фонетичної структури англійської мови порівняно з іншими мовами;
- роз'яснення основних понять дескриптивної фонетики, опис різних теорій фонемі;
- класифікація і опис фонем англійської мови, висвітлення різних питань, пов'язаних із складоподілом, чергуванням фонем і їх змінами в мовному потоці;
- вивчення ритміки англійського речення і його різних інтонаційних моделей.

Водночас метою курсу є розширення політичного та загальнокультурного світогляду студента.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетенція. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (соціально-особистісних) (ЗК):

- **ЗК06.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

б) спеціальних компетентностей (СК):

- **СК01.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- **СК02.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- **СК03.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.
- **СК04.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- **СК06.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **ПР 12.** Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- **ПРН 16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати природу і функції звукових засобів англійської мови, як в системі, так і в функціонуванні, основні поняття і термінологічний апарат дисципліни, методи описування фонетичного строю англійської мови;

вміти:

- пояснювати теоретичні положення з певного конкретного питання;
- давати самостійне лінгвістичне тлумачення існуючим у англійській фонетиці проблемам;
- узагальнювати спостереження над фактологічним матеріалом.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. The theoretical phonetics of English.

Тема 1. Phonetics as a science. Theory of phonetics by Scherba and Baudouin de Courtenay.

Тема 2. Traditional experimental methods in phonetics and their history.

Тема 3. Innovative technologies in phonetic investigation.

Тема 4. Classification of vowels and consonants in English Sounds in connected speech. Phonetic phenomena.

Тема 5. Syllable division and formation. Word stress in English.

Тема 6. The development of intonation in the works of native and foreign linguists. Intonation, its components and functions.

Тема 7. Territorial variation of English language. Regional accents and dialects.

Тема 8. Interaction of different functions of intonation.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	л	п/с	лаб.	ср.	Усього	л	п/с	лаб.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. The theoretical phonetics of English.										
Тема 1. Phonetics as a science. Theory of phonetics by Scherba and Baudouin de Courtenay.	10	2	2		6	12	2	-		10
Тема 2. Traditional experimental	12	2	2		8	12	2	-		10

methods in phonetics and their history.										
Тема 3. Innovative technologies in phonetic investigation.	12	2	2		8	12	2	-		10
Тема 4. Classification of vowels and consonants in English Sounds in connected speech. Phonetic phenomena.	12	2	2		8	12	2	-		10
Тема 5. Syllable division and formation. Word stress in English.	12	2	-		8	12	2	2		10
Тема 6. The development of intonation in the works of native and foreign linguists. Intonation, its components and functions.	10	4	2		4	12	-			10
Тема 7. Territorial variation of English language. Regional accents and dialects.	12	4	2		6	10	-	2		10
Тема 8. Interaction of different functions of intonation	10	2	2		6	8	-			6
Разом за змістовим модулем 1	90	20	16		54	90	10	4		76
Усього годин за семестр	90	20	16		54	90	10	4		76

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Phonetics – a science of sounding speech. (Тема №1)	2	-
2.	Laboratories of experimental phonetics. Methods and apparatuses of experimental phonetics (Теми №2, 3)	2	-
3.	Differentiating features of English vowels in speech, their classification and definition (Тема 4).	2	-
4.	Articulation of English consonants in detail (Тема № 4)	2	-
5.	Syllabic theories (Тема № 5)	2	2
6.	Components of intonation. Melody component. Dynamic component. Temporal component. Functions of intonation. (Тема № 6).	2	
7.	Types of mechanisms of intonation structures interaction. Typology of mechanisms of different intonational functions (Тема № 7).	2	2
8.	English accents in different communicative types. Types of accents. (Тема 8).	2	
	Разом	16	4

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. The theoretical phonetics of English.

№	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема № 1. Phonetics as a science. Theory of phonetics by Scherba and Baudouin de Courtenay (підготовка до семінарського заняття).	6	10
2.	Тема № 2 Traditional experimental methods in phonetics and their history. (підготовка до семінарського заняття).	8	10
3.	Тема № 3. Innovative technologies in phonetic investigation (підготовка до семінарського заняття).	8	10
5.	Тема № 4. Classification of vowels and consonants in English Sounds in connected speech. (конспект).	8	10
6.	Тема № 5. Syllable division and formation. Word stress in English. (підготовка до семінарського заняття).	8	10
7.	Тема № 6. The development of intonation in the works of native and foreign linguists. Intonation, its components and functions. (реферат).	4	10
8.	Тема № 7. Territorial variation of English language. Regional accents and dialects. (підготовка доповіді).	6	10
9.	Тема № 8. Interaction of different functions of intonation (підготовка до семінарського заняття).	6	6

Разом	54	76
--------------	-----------	-----------

9. Методи навчання

Словесні: лекція, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання доповідей.

Підсумковий контроль: усний іспит.

Критерії оцінювання:

90-100 б. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання без допомоги викладача, знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

85-89 б. Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна,

75-84 б. Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

70-74 б. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень за допомогою викладача, може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

60-69 Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

35-39 б. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

0-34 б. Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

11. Питання для підсумкового контролю

Підсумковий контроль охоплює наступні теми:

1. Phonetics: its history and factors stimulating its development.
2. Name two basic tasks of phonetics. What are major components of theoretical phonetics?
3. Speak about the theory of phoneme.
4. Describe the segmental/phonemic component.
5. Vowels: principles of classification.
6. English front vowels in comparison with Ukrainian.
7. English back vowels in comparison with Ukrainian.
8. English mixed vowels in comparison with Ukrainian.
9. Consonants: general characteristic features.
10. Define a fricative consonant.
11. Describe affricates and nasals of the English language.
12. Describe English approximants (glides).
13. Theories of syllables.
14. Theories of phonemes.
15. Vowel and consonant changes in connected speech.
16. Word stress in English.
17. Degrees of word stress.
18. Sentence stress and its types.
19. Melody component of intonation.
20. Dynamic component of Intonation.
21. Temporal component of Intonation.
22. Tempo, its types and functions.
23. Timbre, its functions
24. Functions of intonation. Communicative function.
25. Logical and semantic function of intonation.

26. Attitudinal and emotional function of intonation.
27. Interaction of various functions of intonation.
28. Accents of English.
29. Differentiating features of English regional accents.
30. Characterise the differences between accents.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході **поточного контролю** студент може отримати максимальну оцінку 100 балів за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка за поточний контроль – це середнє арифметичне балів за кожний змістовий модуль.

Підсумковий контроль - відповідь під час екзамену теж оцінюється за 100-бальною шкалою.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль								Підсумковий контроль (іспит)	Загальна оцінка
ЗМ1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	100
100	100	100	100	100	100	100	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна шкала	Стобальна шкала	ECTS	Описання
5 «відмінно»	90-100	A	«відмінно»

4 «добре»	85-89	B	«дуже добре»
	75-84	C	«добре»
3 «задовільно»	70-74	D	«задовільно»
	60-69	E	«допустимо»
2 «незадовільно»	35-59	FX	«незадовільно» з можливістю повторного складання
	0-34	F	«незадовільно» з обов'язковим повторним курсом

13. Методичне забезпечення

1. Теоретична фонетика основної іноземної мови: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія / уклад. Н.О. Кравченко, Н.Р. Григорян, Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 20 с.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична фонетика основної іноземної мови». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.
3. Силабус навчальної дисципліни «Теоретична фонетика основної іноземної мови». Одеса: ОНУ, 2023.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бігунова Н.О., Дьоміна Н.Ю. Основна іноземна мова (англійська). Content Module I. The Communicative Function of Intonation : навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Одеса : Олді+, 2023. 116 с.
2. Бровченко Т.О., Корольова Т.М. Фонетика англійської мови (контрактивний аналіз англійської і української вимови). Підручник. 2-

ге вид. переробл. та доп. Одеса: Вид-во ПНПУ ім. К.Д.Ушинського 2020. 208 с.

3. Кравченко Н.О., Григорян Н.Р. Ланчуковська Н.В., A Practical Course in English Phonostylistics (навчальний посібник для студентів III курсу англійського відділення). Одеса: КП ОМД, 2018. 123 с.

Додаткова

1. Шумарова Н.П. Мовна компетенція особистості в ситуації білінгвізму: монографія. Київ: КДЛУ 2000. 283 с.
2. Brazyl D. Grammar of speech. Oxford: Oxford University Press, 1995. 294 p.
3. Brazyl D. The Communicative Value of Intonation in English. Cambridge University Press, 1997. 188 p.
4. British Cultural Studies. Geography, Natuinality and Society. Ed. D. Morley and K.Robins. Oxford: Oxford University Press, 2001. 522 p.
5. Brook G.L. Varieties of English. London : Mouton Publishers, 1963. 232 p.
6. Brovchenko T. Brovchenko T., Voloshin V. Approximation of Intonation Structure of Speech Proceedings of the 11th Internet Congress of Phonetic Sciences. Tallin, 1987. P. 247-250.
7. Brown G., Yule G. Discourse Analysis Cambridge: Cambridge University Press, 1996. 288 p.
8. Bolinger D. Intonation and its Parts: Melody I Spoken English. Stanford University Press, 1986. 221 p.
9. Cruttenden A. Intonation. Cambridge: CUP, 2001.
10. Cruttenden A. Intonation. Cambridge: CUP, 1986. 201 p.
11. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge: CUP, 1995. 489 p.
12. Crystal D. Prosodic Systems and Intonation in English. Cambridge: CUP, 1969. 384 p.
13. Crystal D. The English Tone of the Voice: Essays in Intonation, Prosody and Paralanguage. London: E.Arnold, 1975. 198 p.

Електронні ресурси

- 14.1. Сайт бібліотеки ім. В. І. Вернадського : <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 15.2. Наукова бібліотека ОНУ: Загальний електронний каталог НБ ОНУ: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
- 16.4. Електронна бібліотека підручників: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
- 17.5. https://www.kmf.uz.ua/hun114/images/konyvek/vrabel_tamas_lectures_in_theoretical_phonetics_of_the_english_language.pdf
- 18.6. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79933/3/Tatsenko_phonetics.p